

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19C/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120204478
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4120204478.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcu: Krajský prokurátor v Nitre, so sídlom Damborského 1, 949 66 Nitra, proti žalovanej: Q. C., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXXX, XXX 35 Veľké Zálužie, zast. JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom, IČO: 50 940 929, so sídlom Farská 33, 949 01 Nitra, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že Z. C., rod. V., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom M. D. bola ku dňu svojej smrti v podiele 1/60 vlastníčkou nasledovných pozemkov v obci Veľké Zálužie, v katastrálnom území Veľké Zálužie, označených ako:

- parcela registra E číslo 2822 - trvalý trávny porast o výmere 381 m², zapísaná na LV č. XXXX
- parcela registra E číslo 2823 - orná pôda o výmere 1 680 m², zapísaná na LV č. XXXX
- parcela registra E číslo 2824 - orná pôda o výmere 1 493 m², zapísaná na LV č. XXXX
- parcela registra E číslo 2825 - trvalý trávny porast o výmere 392 m², zapísaná na LV č. XXXX
- parcela registra E číslo 2826 - orná pôda o výmere 7 064 m², zapísaná na LV č. XXXX
- parcela registra E číslo 2828 - orná pôda o výmere 896 m², zapísaná na LV č. XXXX
- parcela registra E číslo 2829 - orná pôda o výmere 758 m², zapísaná na LV č. XXXX.

II. Žalobcovi súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 9.4.2020 domáhal určenia, že pozemky v podiele 1/60 v obci Veľké Zálužie v k.ú. Veľké Zálužie vymedzené v petite žalobného návrhu patria do dedičstva po poručiiteľke Etele Ternényovej, rod. Moravčíkovej, nar. 7.3.1903, zomr. 1.9.1949, naposledy bytom Veľké Zálužie.

2. V žalobe poukázal na nadobudnutie vlastníckeho práva žalovanej k nehnuteľnostiam na základe osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva spísaného do notárskej zápisnice JUDr. Heleny Rozborovej č. N 524/2005, NZ 67330/2005, NCRIs 66512/2002 zo dňa 21.12.2005, ktorého zápis bol do katastra nehnuteľností zapísaný záznamom č. Z 6822/05-79/06 z 16.2.2006, ktoré považuje za absolútne neplatný úkon. Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 2T/154/2012 z 11.5.2015 uznal žalovanú vinnou z trestného činu podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že žalovaná požiadala notárku o spísanie osvedčenia o vydržaní, napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky. Hoci Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 2To/53/2015 zo dňa 23.3.2016 žalovanú spod obžaloby oslobodil, z odôvodnenia rozsudku možno vyvodit', že žalovaná sa trestného skutku nedopustila, ale okolnosti za ktorých došlo k zápisu vlastníckych práv do katastra nehnuteľností spočívajú v protiprávnom konaní inej osoby. Z výpovede žalovanej na pojednávaní v trestnom konaní dňa 5.6.2013 vyplýva, že žalovaná nehnuteľnosti nikdy neužívala, nemala vedomosť o týchto pozemkoch a ani nevedela, že vydržanie je právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva.

Žalovaná poprela držbu pozemkov i to, že ich mala zdediť, o dobromyseľnosti žalovanej preto nie je možné uvažovať. Podmienkou pre spísanie notárskej zápisnice bolo aj vyjadrenie Slovenského pozemkového fondu, ktoré však predložené nebolo. Z údajov katastra nehnuteľností vyplýva, že poslednou vlastníčkou nehnuteľností bola Etela C., rod. V., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom M. D.. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. Etele C.. V priebehu konania žalobca navrhol pripustiť zmenu petitu žaloby tak, že žiadal určiť, že neb. Z. C. bola ku dňu smrti vlastníkom uvedených nehnuteľností.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 24.6.2020 uviedla, že k žalobe nemá námietky.

4. Súd spor prejednal za prítomnosti žalobu a právneho zástupcu žalovanej, oboznámil sa s ich prednesmi, oboznámil sa s obsahom listín tvoriacich obsah súdneho spisu, a to žalobou, výpismi z listov vlastníctva č. 3403, č. 2203 a č. 3404 ku dňu 6.2.2020, výpismi z listov vlastníctva č. 3403, č. 3404 a č. 2203 ku dňu 12.10.2005, notárskou zápisnicou N524/2005, rozsudkom KS NR č.k. 2To/53/2015-1441, žiadosťou, rozsudkom OS NR sp. zn. 2T/154/2012, zápisnicou o hlavnom pojednávaní vo veci 2T/154/2012 zo dňa 5.6.2013, oznámením o užívaní a nájme pozemkov, vyjadrením žalovanej, uznesením NS SR sp. zn. 4Tdo/8/2017.

5. Žalobca na pojednávaní navrhol pripustiť zmenu petitu žaloby tak, že žiadal určiť, že neb. Etela C. bola ku dňu smrti vlastníkom sporných nehnuteľností. Uviedol, že vyhlásenie o vydržaní považuje za absolútne neplatný právny úkon. Neboli splnené podmienky vydržania podľa § 134 Občianskeho zákonníka, presne ktoré sú vyšpecifikované v písomnej žalobe. K notárskej zápisnici sa nevyjadril Slovenský pozemkový fond, čo bolo v rozpore s ustanovením § 63 ods. 1, písm. a, bod 3 písm. b Notárskeho poriadku. Čo sa týka identifikácie Z. C., identifikovala ju aj samotná žalovaná a dokazujú to aj rozsudky Okresného súdu Nitra sp.zn. 2T/154/2012 a Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/53/2012-1441 a správa obce Veľké Zálužie zo dňa 6.5.2009, ktorá ako príloha k žalobe bola priložená, kde jednoznačne je Z. C. identifikovaná. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie v tomto konaní, prokurátor aktívnu legitímáciu v konaní nepreukazuje. Jeho právomoc podať túto žalobu vyplýva zo zákona. Prokurátor nepreukazuje ani verejný záujem na podaní žaloby, ani naliehavý právny záujem. Je v záujme spoločnosti, aby nezákonne nadobudnuté pozemky nezostali v katastri nehnuteľností. V tomto prípade ide o vec, ktorá vzbudila mediálny záujem, pohoršenie obyvateľov obce, pretože na základe takýchto notárskych zápisníc došlo k nezákonnému zápisu vlastníckeho práva, a to nielen v prospech žalovanej.

6. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní spochybnil existenciu aktívnej legitímácie žalobcu na podaní žaloby. Poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T/154/2012 bola žalovaná uznaná vinnou z trestného činu podvodu spolupáchateľstvom. V dôsledku ňou podaného odvolania Krajský súd v Nitre rozsudkom v konaní 2To/53/2015 zo dňa 23.3.2016 žalovanú spod obžaloby oslobodil. Na Najvyššom súde SR bolo vedené dovolacie konanie pod sp. zn. 4Tdo/8/2017 a uznesením zo dňa 25.9.2018 bolo dovolanie generálneho prokurátora odmietnuté. Ani v prípravnom konaní ani v konaní pred súdom prvostupňovým a odvolacím nedošlo k preukázaniu úmyslu žalovanej, že by sa mala trestného činu dopustiť. Pokiaľ sa žalovaná mala trestnej činnosti dopustiť prostredníctvom konania inej osoby, žalovaná predpokladá, že ide o jej manžela H. C., voči ktorému je vedené trestné konanie pod sp. zn. 1T/135/2013, ktoré doposiaľ nie je ani v štádiu rozhodnutej veci a teda nie je dôvod hovoriť o tom, že by sa malo jednať o protiprávne konanie inej osoby. Nehnuteľnosti označené v žalobe boli vedené na neznámeho vlastníka Etelu C. v správe SPF. V tomto doklade z roku 2005 nie je uvedený žiaden identifikačný znak Z. C., teda rodné číslo, rodné meno, dátum narodenia, úmrtia, bydlisko. Z uvedeného nie je zrejmé, či v žalobe označená Z. C. je totožná s Z. C. vedenou ako podielová spoluvlastníčka predmetných nehnuteľností. Pokiaľ by aj bola podielová spoluvlastníčka Etela C. totožná s osobou označenou v žalobe, žalovaná je jednou z dedičiek po Z. C., ktorá mala mimo iného dcéru X., ktorá dcéra je matkou žalovanej. Z ustanovení § 93 ods. 1 písm. b) CSP vyplývajú okolnosti, za ktorých môže prokurátor podať žalobu týkajúcu sa určenia vlastníckeho práva. Q. z takýchto prípadov podľa komentára je napr. stav, ktorý vyhovuje účastníkom konania a cieľom prokurátorskej žaloby je napraviť protiprávny stav takéhoto konania. Jedná sa o skutkové okolnosti, ktoré je žalobca povinný preukázať. V danom prípade je otázne či je daný verejný záujem na náprave, tak ako sa jej dožaduje prokurátor. Každý z právnych nástupcov Z. C. má právo podať civilnú žalobu či už o určenie vlastníckeho práva poručiteľa alebo, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po takejto osobe. V takomto prípade sa javí uplatnenie práva zo strany krajskej prokuratúry ako nadbytočné, keďže nemá byť cieľom podanej žaloby naprávať pasivitu osôb majúcich naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva.

7. Na pojednávaní konanom dňa 12.10.2020 súd zmenu žaloby pripustil a v tomto konaní rozhoduje o určení, že neb. Z. C., rod. V., nar. X.X.XXXX, zomr. X.X.XXXX, naposledy bytom Veľké Zálužie bola ku dňu smrti vlastníkom sporných nehnuteľností.

8. Z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

9. Dňa 21.12.2005 notárka JUDr. Helena Rozborová so sídlom vo Vrábľoch v notárskej zápisnici N 524/2005 uviedla, že na jej notársky úrad so sídlom vo Vrábľoch sa dostavil JUDr. František C., ktorý na základe plnej moci zastupoval žalovanú a tento notárku požiadal o spísanie osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. Veľké Zálužie, ktoré okrem ďalších tu uvedených tvoria i predmet tohto konania. V notárskej zápisnici sa konštatuje, že predmetné nehnuteľnosti pôvodne užívala Etela Ternényová a Mária Cocherová, ktoré boli staré matky žalovanej a na základe rodinných dohôd ich nadobudla. Dohody neboli perfektné, a preto nedošlo k ich registrácii. Odvtedy nehnuteľnosti užíva žiadateľka (žalovaná) ako svoje vlastné v dobrej viere, nikým nerušená v užívaní až doteraz. Obec Veľké Zálužie vo svojich vyhláseniach zo dňa 9.12.2005 potvrdila, že nemá námietky k vzniku vlastníctva žiadateľky k osvedčovaným nehnuteľnostiam. Dotknutá vlastníčka Q. A., rod. C., r. č. XXXXXX/XXX, bytom M. D., Hlavná 712 vo svojom vyhlásení potvrdila, že nemá námietky k vzniku vlastníctva žiadateľky na osvedčované nehnuteľnosti. Na základe uvedeného má žiadateľka za to, že vzhľadom k dlhodobosti, dobromyseľnosti a nerušenosti držby uvedených nehnuteľností nadobudla k nim vlastnícke právo titulom vydržania podľa § 134 platného Občianskeho zákonníka ku dňu 21.12.2005.

10. Súd mal preukázané, že voči žalovanej bolo vedené trestné stíhanie pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. do 31.12.2005 na tom skutkovom základe, že dňa 21.12.2005 pred notárkou JUDr. Helenou Rozborovou na Notárskom úrade vo Vrábľoch JUDr. H. C., ktorý žalovanú na základe plnej moci zastupoval, požiadal notárku, aby do notárskej zápisnice č. N 524/2005, NZ 67330/2005, NRCIs 66512/2005 spísala v zmysle § 63 notárskeho poriadku osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vyhlásil, že žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. Veľké Zálužie, medzi inými i parciel registra „E“ parc. č. 2822 - trvalý trávny porast o výmere 381 m², parc. č. 2823 - orná pôda o výmere 1 680 m², parc. č. 2824 - orná pôda o výmere 1 493 m², parc. č. 2825 - trvalý trávny porast o výmere 392 m², parc. č. 2826 - orná pôda o výmere 7 064 m², parc. č. 2828 - orná pôda o výmere 896 m² a parc. č. 2829 - orná pôda o výmere 758 m², všetko v podiele 1/60 k celku. Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 2T/154/2012 zo dňa 11.5.2012 uznal žalovanú vinnou zo spáchania uvedeného skutku. V odôvodnení predmetného rozsudku súd uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že bez predchádzajúceho splnenia zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva podľa § 134 Občianskeho zákonníka žalovaná splnomocnila svojho manžela JUDr. Františka Tkáča na svoje zastupovanie pri prejednaní a prevzatí osvedčenia na nehnuteľnosti o.i. i po neb. Etele C.. Podstatné skutočnosti ohľadne neformálnych ústnych rodinných dohôd o nadobudnutí vlastníckeho práva pre žalovanú tvoriace podklad pre vydanie osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva, boli pred notárkou preukázané úradne overenými vyhláseniami svedkov a vyjadrením obce Veľké Zálužie. Na základe úradne overených splnomocnení žalovanej pre JUDr. H. C., vyhlásení svedkov a vyhlásenia obce, ktoré všetky vyhlásenia fakticky (obsahovo) vyhotovil manžel žalovanej, tento následne v jej mene v roku 2005 urobil u notárky JUDr. Heleny Rozborovej do dvoch notárskych zápisníc vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Splnomocnenec žalovanej v jej mene vyhlásil, že je podielovou spoluvlastníčkou sporných nehnuteľností, ktoré pôvodne vlastnila i Etela C., stará matka žalovanej a ktoré mala žalovaná nadobudnúť na základe neformálnych rodinných dohôd vo výške ich podielov. Súd mal v trestnom konaní preukázané, že žalovaná takto získala vlastnícke právo k osvedčeným nehnuteľnostiam na základe nepravdivého vyhlásenia o dobromyseľnom, nerušenom užívaní predmetných nehnuteľností a na základe nepravdivých prehlásení o neformálnych rodinných dohodách vo vzťahu k osvedčovaným nehnuteľnostiam, navyše bez súhlasného vyjadrenia správcu nehnuteľností neznámych vlastníkov (SPF). V rámci dokazovania v trestnom konaní bola dňa 25.9.2006 za účasti dvoch poverených pracovníkov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a dvoch poverených pracovníkov - členov Prezídia Notárskej komory Slovenskej republiky, vykonaná previerka na Notárskom úrade JUDr. Heleny Rozborovej, ktorej účelom bola kontrola dodržiavania zákonnosti pri vydávaní notárskych zápisníc o vydržaní. Súčasťou kontroly bolo 38 spisov, okrem iných aj spis N 524/2005, ktorého obsahom je notárska zápisnica, ktorá je predmetom tohto konania. V tomto spise

(ako aj v ďalších) bolo zistené, že chýbali vyhlásenia Slovenského pozemkového fondu, že k vzniku vlastníckeho práva k vydržiavaným nehnuteľnostiam nemá výhrady. Zistené ďalej bolo, že vo všetkých 38 kontrolovaných spisoch neboli dôkazmi doložené tvrdenia fyzických osôb o ich právnom nástupníctve po osobách označených v príslušných listoch vlastníctva ako nezistení vlastníci, resp. spoluvlastníci nehnuteľností. V spisoch sa nenachádzajú úmrtne listy nezistených vlastníkov ani dedičské rozhodnutia potvrdzujúce zákonné nástupníctvo osôb vyhlasujúcich, že sú ich jediní zákonní dedičia, notárka vychádzala výlučne z ich čestných vyhlásení. V mnohých notárskych zápisniciach o vydržaní sa notárka nevysporiadala s otázkou začatia vydržania, jeho dobromyseľnosťou, nepretržitosťou a nerušeným užívaním nehnuteľností. V závere protokolu o previerke sa uvádza, že notárka pri vydávaní notárskych zápisníc o osvedčovaní vyhlásení o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nedodrжала náležitosti predpísané Notárskym poriadkom. V trestnom konaní bolo spochybnené i čestné vyhlásenie dotknutých vlastníčok nehnuteľností Júlie A. a Margity S., ktoré vo svojich výsluchoch uviedli, že o existencii osvedčovaných nehnuteľností nevedeli, nevedeli nič o ich užívaní žalovanou, nevedeli potvrdiť existenciu neformálnych rodinných dohôd o ich usporiadaní a tieto neboli ani jedinými dedičkami po nebohých vlastníkoch ako to uviedli vo svojich vyhláseniach.

11. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 2To/53/2015 zo dňa 23.3.2016 rozsudok Okresného súdu Nitra z 11.5.2015 sp. zn. 2T/154/2012 zrušil a žalovanú spod obžaloby oslobodil. Podľa názoru krajského súdu bolo spáchanie skutku uvedeného v obžalobnom návrhu preukázané, avšak vykonané dokazovanie neumožnilo urobiť jednoznačný záver o tom, že vo vzťahu k žalovanej (v trestnom konaní obžalovanej) boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Žalovaná totiž okrem toho, že svojmu manželovi JUDr. H. C. podpísala plnú moc na zastupovanie pred notárkou a prevzatie osvedčenia, neurobila absolútne žiadny právny úkon. Krajský súd konštatoval, že ani z jedného z vykonaných dôkazov pred súdom prvého stupňa nebolo preukázané, že by žalovaná mala vedomosť o tom, akým spôsobom bude usporiadané vlastníctvo k pozemkom, sama nemala ani potrebné vzdelanie ani vedomosť o tom, že by konala protiprávne.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Tdo/8/2017 zo dňa 25.9.2018 odmietol dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky voči rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/53/2015 zo dňa 23.3.2016. V uvedenom rozhodnutí sa konštatuje, že žalovaná nekonala tak, že obohatila seba alebo niekoho iného na škodu cudzieho majetku uvedením niekoho do omylu alebo využitím niečieho omylu s následkom škody na tomto cudzom majetku. V prípade žalovanej nie je možné len zo samotného udelenia plnej moci konštatovať jej úmyselné konanie spočívajúce v obohatení seba alebo iného na škodu cudzieho majetku, uvedením iného do omylu alebo využitím niečieho omylu nadobudnutím pozemkov nezistených vlastníkov spravovaných SPF. Najvyšší súd SR v predmetnom uznesení konštatuje, že nepravdivé vyhlásenie pre notárkou o tom, že žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností a ďalšie nepravdivé skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie notárskej zápisnice o osvedčení vydržania vlastníckeho práva uviedol JUDr. František C..

13. Z odôvodnení vyššie uvádzaných rozhodnutí v trestných konaniach možno vyvodíť, že Krajský súd v Nitre žalovanú spod obžaloby oslobodil pre absenciu subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu však spochybnená nebola. Tak z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu ako aj z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že notárska zápisnica, ktorá bola podkladom pre nadobudnutie vlastníckych práv žalovanej k nehnuteľnostiam, bola notárskou vydaná v rozpore s ustanoveniami Notárskeho poriadku, na základe nepravdivých skutočností a k jej vydaniu absentovali i potrebné listiny. Z dokazovania vykonaného v uvedenom trestnom konaní tak podľa názoru súdu jednoznačne vyplýva, že osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva bolo notárkou vydané napriek tomu, že žalovaná podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním nespĺnila.

14. V tejto súvislosti súd poukazuje na zápisnicu o hlavnom pojednávaní spísanú na Okresnom súde v Nitre v trestnom konaní sp. zn. 2T/154/2002 zo dňa 5.6.2013, kde žalovaná uviedla, že po tom, ako ju manžel na predmetné pozemky upozornil, bola prekvapená, že sa takéto pozemky našli, pretože jej otec bol pedant a dával všetko do poriadku, nemala vedomosť o tom, akým spôsobom bude vlastníctvo k predmetným pozemkom vysporiadané, nepoznala ani termín vydržania. Žalovaná potvrdila, že rodinná dohoda, na základe ktorej mala práve žalovaná pozemky nadobudnúť, neexistovala. Ďalej potvrdila, že ako malá chodila s rodičmi pomáhať na pozemky, mali veľký sad, chodili asi na 5 miest, čo sa pamätá, tie pozemky patrili jej rodičom. Keď mama zomrela, žalovaná sa všetkých pozemkov vzdala v prospech brata, keď zomrel otec, s bratmi sa dohodli, že všetko pôjde spravodlivo na tri časti, mali dedičskú

dohodu, že každému pôjde rovným dielom, o pozemkoch, ktoré si osvedčovala žiadna dohoda nebola a nevie o tom, že by bola nejaká dohoda medzi bratmi ohľadom uvedených pozemkov. S bratmi o súhlase k nehnuteľnostiam nehovorila. Od roku 2002 nemohol pozemky nikto užívať, pretože o pozemkoch nevedeli, asi ich užívalo družstvo. Žalovaná v tomto výsluchu potvrdila, že nie je pravdivé vyhlásenie, ktoré v jej mene urobil jej manžel, že všetky pozemky, ktoré užívala Etela C. a V. E. mala na základe rodinných dohôd zdediť ona. Dodala, že si myslí, že pozemky neužívala vôbec, v podstate nikto o pozemkoch nevedel a tak ani nikto nemohol užívať. Nehnuteľnosti neužívala a nevie ani, čo je obsahom vyhlásenia, ktoré urobil jej manžel pred notárkou.

15. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

16. Podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

17. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

18. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

19. Podľa § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení účinnom ku dňu 21.12.2005 (ďalej len Notársky poriadok) osvedčenie vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa vydáva formou notárskej zápisnice. Notárska zápisnica musí obsahovať

a) vyhlásenie účastníka, že splnil podmienky vydržania podľa osobitného predpisu, najmä okolnosti odôvodňujúce začatie oprávnenej držby, trvanie a nepretržitosť držby. K vyhláseniu účastník dokladá

1. vyjadrenia osôb, ktorým posledný zápis v katastri nehnuteľností preukazuje vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu, alebo ich právnych nástupcov, ak sú tieto osoby známe, že nemajú k vzniku vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výhrady,

2. vyjadrenie obce, v ktorej katastrálnom území sa nehnuteľnosť nachádza, že nemá k vzniku vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výhrady,

3. vyjadrenie právnickej osoby, ktorá je príslušná na správu nehnuteľností podľa osobitného predpisu <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/323/20050412.html>> alebo má právo nakladať s nehnuteľnosťami podľa osobitného predpisu, že nemá k vzniku vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výhrady,

b) označenie dôkazov, ktoré boli notárovi predložené na potvrdenie osvedčovaných skutočností,

c) uvedenie dňa, ktorým účastník nadobudol vydržaním vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

20. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

21. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

22. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

23. Podľa § 153 ods. 2 CSP na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnúť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

24. Vydržanie je osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva. Ide o spôsob nadobudnutia vlastníctva na základe „iných skutočností ustanovených zákonom“ (§ 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka). K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, musia byť splnené súčasne zákonné predpoklady. Z ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka vyplýva, že predpokladom pre nadobudnutie vlastníckeho práva k veci na základe vydržania je oprávnená držba veci po zákonom stanovenú dobu. Z citovaného ustanovenia § 130 Občianskeho zákonníka je možné vyvodiť, že za oprávnenú držbu sa považuje taká držba veci, kedy je možné vzhľadom na všetky okolnosti usudzovať, že držiteľ veci je držiteľom dobromyseľným, teda je subjektívne presvedčený, že vec, ku ktorej má vlastnícke právo nadobudnúť vydržaním, užíva s tým, že táto vec mu patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba teda vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva.

25. Završením vydržania je nadobudnutie vlastníctva. Týmto spôsobom možno vlastníctvo nadobudnúť, len ak tieto zákonom predvídané skutočnosti nastanú, teda, sú výsledkom oprávnenej držby a nie cieľom. K nadobudnutiu vlastníctva dochádza zo zákona, ale vyžaduje sa jeho deklarovanie úradným orgánom na to stanoveným. Deklarovanie nadobudnutia vlastníctva titulom vydržania tam, kde nie je vec sporová môže vykonať aj notár notárskym osvedčením (§ 63 Notárskeho poriadku), pri splnení požadovaných podmienok. Aj tu môže tak urobiť len na žiadosť oprávneného držiteľa, ktorý má na tom právny záujem. Pokiaľ ide o právnu povahu osvedčenia o vydržaní nesporné je, že ide o verejnú listinu s plnými právnymi dôsledkami. Toto osvedčenie má však povahu listiny a nie právneho aktu vydaného štátnym orgánom. Ak neboli splnené podmienky pre vydanie osvedčenia, jeho vydaním sa nedostatok týchto podmienok ne-konvaliduje. Osoba spochybňujúca oprávnenosť takého osvedčenia, ak preukáže naliehavý právny záujem, že podmienky pre jeho vydanie splnené neboli, môže sa domáhať na súde, aby vyslovil, že toto osvedčenie je právne neúčinné, a to bez časového obmedzenia. Kto osvedčenie spochybní, je na ňom dôkazné bremeno preukázať pred súdom, že neboli splnené podmienky pre jeho vydanie. Iný orgán túto listinu (napr. kataster) kvalifikovane napadnúť nemôže, musí ju rešpektovať a jeho právom a povinnosťou v súvislosti s ňou je iná činnosť (Vydržanie ako právny titul nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti v nesporovom konaní, JUDr. M. M., Ars notaria 4/2001).

26. Súd dospel k záveru, že v prejednávanej príhode notárka JUDr. Helena T. síce osvedčila vznik vlastníckeho práva žalovanej k nehnuteľnostiam na základe vydržania a na základe uvedeného Správa katastra Nitra vykonala záznam v katastri nehnuteľností, je však zrejmé, že podmienky pre vydanie uvedeného osvedčenia splnené neboli. Z jednotlivých listinných dôkazov, predovšetkým s poukazom na dokazovanie vykonané v trestnom konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 2T/154/2012 mal súd preukázané, že žalovaná nikdy nehnuteľnosti neužívala, nemala o nich vedomosť, a preto nemohla nadobudnúť presvedčenie o tom, že nehnuteľnosti jej patria. Žalovaná tak nielenže pri užívaní nehnuteľností nebola dobromyseľná, že nehnuteľnosti jej patria, žalovaná držiteľkou nehnuteľností nebola vôbec. Súd mal ďalej preukázané, že JUDr. S. T. osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva žalovanej k sporným nehnuteľnostiam vydala i napriek tomu, že žalovaná k vydaniu osvedčenia o vydržaní nedoložila vyjadrenie Slovenského pozemkového fondu o tom, že nemá k vzniku vlastníckeho práva výhrady (§ 63 písm. a bod 3. Notárskeho poriadku). Uvedenú skutočnosť mal súd preukázanú z tvrdenia žalobcu, ktoré v tomto konaní spochybnené a vyvrátené nebolo.

27. Z vykonaného dokazovania tak vyplýva, že osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva vydaného notárkou JUDr. Helenou Rozborovou so sídlom vo Vrábľoch v prospech žalovanej je absolútne neplatným právnym úkonom, žalovaná vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním nikdy nenadobudla. V konaní nebolo sporným, že pred zápisom vlastníckeho práva žalovanej do katastra

nehnutelností svedčilo vlastnícke právo v prospech Etely C., rod. V.. Pretože nadobudnutie vlastníckeho práva žalovanou bolo v tomto konaní dôvodne spochybnené, súd žalobe vyhovel a určil, že neb. Etela C. bola ku dňu svojej smrti vlastníčkou sporných nehnuteľností.

28. K obrane žalovanej prezentovanej v tomto konaní súd v prvom rade uvádza, že žalovaná prostriedky procesnej obrany neuplatnila včas. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 22.6.2020 uviedla, že voči žalobe nemá nijaké námietky. Na pojednávaní dňa 12.10.2020 už prostredníctvom právneho zástupcu tvrdila, že so žalobou nesúhlasí, namietala aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu, poukazovala na výsledok trestného konania vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 2T/154/2012, v ktorom bola spod obžaloby oslobodená, poukazovala tiež na skutočnosť, že nehnuteľnosti boli pred zápisom vlastníckych práv v jej prospech vedené na Etelu C. ako neznámeho vlastníka. Z jednotlivých námietok žalovanej sa súd zaoberal len otázkou aktívnej legitimácie, ktorú je súd povinný skúmať z úradnej povinnosti, teda i v prípade, že ju strany nenamietajú, pretože ostatné prostriedky procesnej obrany žalovaná neuplatnila včas.

29. Podľa § 93 písm. b) CSP prokurátor môže podať žalobu, ak ide o určenie vlastníctva, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu.

30. Podľa § 137 zákona CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

31. Žalovaná v konaní spochybňovala aktívnu legitimáciu žalobcu na podanie tejto žaloby. Túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Z Ústavy Slovenskej republiky (čl. 149) vyplýva, že prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu. Prokuratúra ako jeden z orgánov ochrany práva je povinná v rozsahu svojej rozsahu pôsobnosti konať vždy vo verejnom záujme a vykonávať opatrenia na predchádzanie porušovania zákonnosti, pričom sa má snažiť o dosiahnutie odstránenia porušení zákonnosti a o obnovu porušených práv dotknutých osôb. Oprávnenie prokurátora podať predmetnú žalobu vyplýva z ust. § 93 písm. b) CSP. Pretože práve v podanej žalobe žalobca poukazuje na porušenie platných právnych predpisov a nezákonný zápis vlastníckych práv v prospech žalovanej, je nepochybné, že žalobca - prokurátor aktívnu legitimáciu na podanie takejto žaloby má. Z uvedených ustanovení vyplýva podľa názoru súdu i naliehavý právny záujem žalobcu na podanej žalobe, keď žalobca ako „strážca zákonnosti“ nepochybne má naliehavý právny záujem na zjednaní nápravy v prípade nezákonne nadobudnutého vlastníckeho práva.

32. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalobca, ktorému by s poukazom na ust. § 255 ods. 1 vznikol nárok na náhradu trov konania. Žalobca trovy konania nežiadal, preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere,

že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.